

CRUCIADA

PROTINĂNII SEMUULUI

Director: MIHAIL STELESCU

Redacția și Administrația: Str. Emil Costinescu, 17
București VI

Abonamentul anual 100 lei
Studentii și muncitorii 75 lei
Instituții și Autorități 1000 lei
În străinătate 500 lei

TELEFONE

Direcția 4-29-60, Administrația 3-25-27, Tip. 4-28-88
Manuscrisele nepublicate se distrug
Redactor-șef: ALEXANDRU TALEX

Apare JOIA

SAPTAMANAL DE LUPTA POLITICA ȘI SPIRITUALA

4 pagini 2 lei

Titeanu își cumpără moșie...

A apărut zilele trecute, într-un ziar, o știre că d. Eugen Titeanu, subsecretar de stat la Interne, își va cumpăra în curând o moșie, în valoare de cca. 8 milioane. Am rămas foarte surprins și m'am informat la rândul meu. Intr'adevăr, Titeanu își cumpără o moșie de cinci milioane lei.

Mulțumim lui se va părea ceva normal ca o înmățate de ministru să-și cumpere o moșie. În definitiv ce e atât de grav și de ce să merite un fapt divers ca acesta atâtă atenție?

Noi socotim acest lucru ca foarte grav și doveditor al unei mentalități politicianiste și în special a practicilor liberale. L-am cunoscut pe Eugen Titeanu, pe când nu era încă nici deputat. Consuma melancolic la Corso câte-o cafea plătită de alții și mă anunța că în curând vom fi colegi de parlament. Avea omul o speranță.

Intr'adevăr, s'a realizat. În Camera a făcut omul o epigramă lui Madgearu și s'a relevat. Mare mi-a fost surpriza când sub guvernarea actuală a apărut ca subsecretar de stat.

Băiat destep, se aranjează imediat bine cu „dreapta” și mai ales cu acea „incercată în faptă”. Își ținea omul pielea, ce să faci, și a deschis în schimb buzna. Cu o singură deosebire, nu pe-a lui. A trimis delegații studențiești în străinătate, a subvenționat tabere la Carmen-Sylva și câte și câte pe care le știm, dar nu le putem spune pentru că d. Titeanu e mare la cenzură și ne temem să nu se surpare omul și să ne-o facă.

Dar, după cum scriam mai sus, pe Eugen Titeanu îl știam sărac. Banii pentru manevrele politice, pentru cei ce: Primăria țârgului, avea de unde să-și ia. Din birurile luate cu toba de pe la contribuabili.

Dar banii personali? De unde bare atât de mulți, încât să reușești să cumperi chiar o moșie?

DE UNDE? Acest strigăt nu e al meu. E al miilor de oameni din această țară, cărora li se smulge plapuma de de-asupra copilor și li se ia vaca din curte, pentru neachitate la timp a impozitelor. E răcnetul de deznădejde al românului sărăcit: DE UNDE?

Noi nu vrem, sau mai bine zis, nu putem să precizăm. Deoarece d. Titeanu e și mânător de foarfecă asupra coloanelor noastre acuzatoare. Cum să nu-și facă omul de cap?

Aceasta este mentalitatea liberală, în special și cea politicianistă, în general. Toți acești oameni aduși la guvern din in-

conștiința maselor și ordinul finanțelor, mai mult sau mai puțin strălucite sunt arivistii de peste noapte, care n'au nici o prețuire alta decât jefuirea bugetului ce li s'a dat în pază și administrare. Oamenii, cari n'au nici o concepție politică, fiindcă politica nu e o practică searbădă, ci un sistem de gândire, o filozofie socială. Însăși oamenii, precuț pat de postul pe care îl vor ocupa, nu pentru rezolvarea anumitor probleme în care se simt capabili, ci pentru aranjarea afacerilor din care vor putea trage maximum de profit.

Sunt în jurul nostru miniștri, gazetari, parlamentari, etc., etc., cari fac afaceri de milioane, de miliarde pe an. Cine se sestează de ele? Câtiva cai de bătaie, „jidanii” și atât?

Câtă nerusinare există și în scrisul acelei prese zisă naționalistă, care atacă, atacă până l'se dă, și tace apoi, tace, pentru că i-s'a dat.

Cunosc cazul unui director de gazetă naționalistă, care ducea o campanie contra unui mare industrial. A fost chemat acest director în cabinetul altui director dela un ziar „românesc”, ceva mai mare. Din această întrevvedere a reeșit încetarea campaniei. Iată de ce toată viorina politicianistă își face de cap deoarece zăsește totul de vânzare, nu numai moșii, ci și conștiințe.

Prin ce își mai justifică rămânerea la guvern un partid, atât de putregăit? Prin Dorel Dumitrescu, prin Tony Iliescu, prin Manolescu Strunza, prin foarfecile și moșile lui Titeanu?

Noi l'am recomandat o moșie de cumpărat d-lui Titeanu. Are și castel: Jilava.

D-le Titeanu, nu mai cumpăra moșii, deoarece CRUCIADA îți va cere imediat revizuirea averii și cred că n'ai încă nici un unchi în America, și nici loz la loterie, în asa mare sumă, cred că n'ai câștigat ca să-ți justifici moșia?

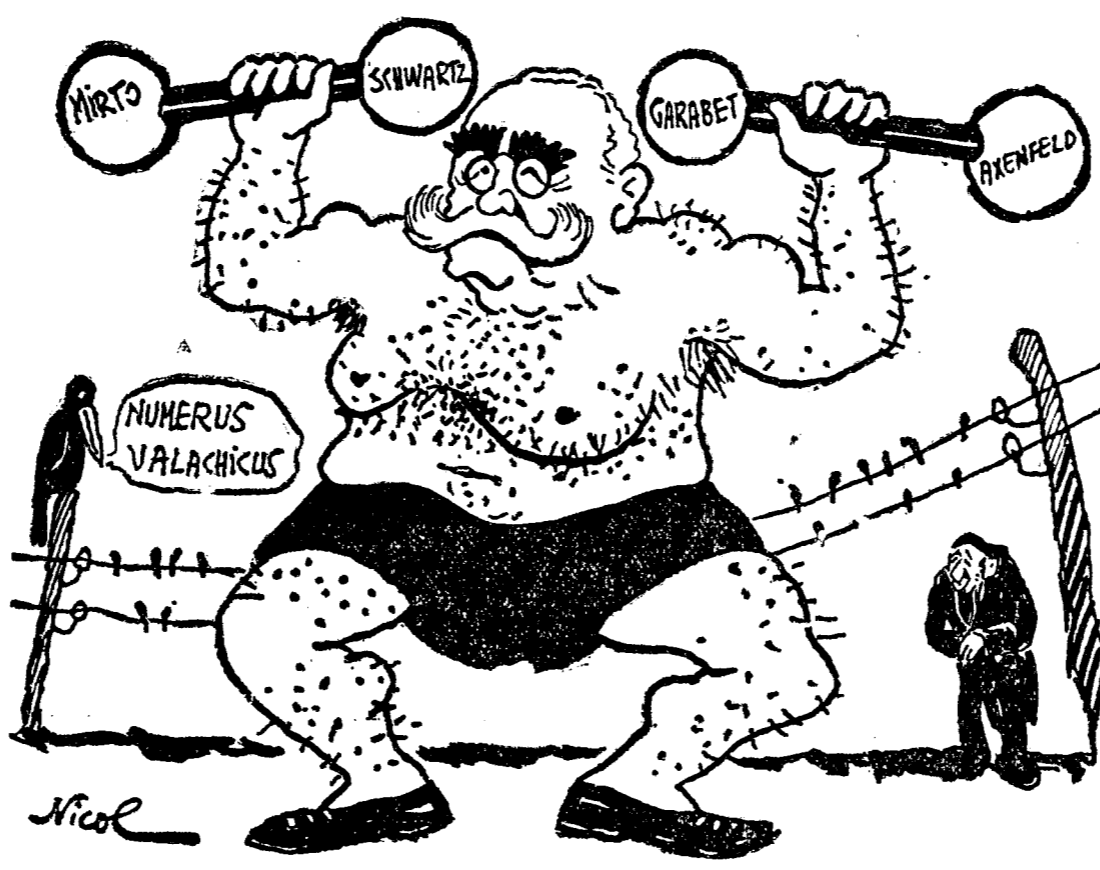
Dacă ești pus să păzești ordinea publică, păzește și averea publică.

Lasă moșile d-le Titeanu. E urât de tot să faci asemenea fapte, atunci când ești la adăpostul cenzurii și al stărei de asediu.

Coroii e mai simpatic. E mai curajos. Are riscul profesiei de bandit. Și poate că fură, fiindcă nu are. Eu cred că dacă ar fi ministru, sau numai jumătate n'ar atinge banul nenorocitorilor de contribuabili.

Ce zici d-le Titeanu, când cumperi moșia? Vezi să nu uți să ne chemi la aldămas, așa e obiceiul.

MIHAIL STELESCU

D. Alex. Valda-Voevod face antrenament pentru manevrele de toamnă...

GREVA PRESEI

Cruciada Românismului invită întreaga presă mare și mică să facă un gest de înălțime spirituală și să scuture de pe umeri e jugul cenzurii.

În fața surmorărei libertății scrisului, pre a să facă front și să refuze să mai apară sub regimul cenzurii. Acei care au protestat sincer pentru liberarea reșei de cenzură vor trebui să dere.

Care sânt aceia? Să-i vedem la fapte. Este presa românească la nălțimea necesară de a face un gest unic în analele presei mondiale?

A patra put re în stat își poate valorifica drepturile? Cruciada a lansat apelul de luptă. Așteptăm răspun ul confrăților.

Dacă propunerea noastră de mai sus pare a periclita interesele ziarelor mari, le propunem o bo cotare a știrilor guvernamentale.

Nimic despre guvern, sau despre partidul liber.

SOLUȚII PRACTICE
1. Formarea unui comitet din toți reprezentanții ziarelor pentru a discuta soluții practice și 2. Modalitățile de luptă.
Front împotriva ilegalităților...

Cronica Externă

Conflictul Italo-Abisinian, așa cum era de prevăzut a răscolii până în fund interesele tuturor statelor Europene. Pe el s'au alțoit probleme noui de regupări de forțe, și se caută cu febrilitate să se recupereze timpul pierdut.

Anglia, care se simte adânc lezată de pretențiile Italiene, se străduiește să atenuze și să pareze electul dezastruos pentru ea, de a fi moralmente înfrântă. În plus însă nordul Abisinie este pentru ea o chee vitală atât economică, cât și de siguranță pentru Egipt. De aici toate aceste măsuri de mobilizare a flotei, de amenințări tacite și de încercări de a atrage de partea ei Franța.

Pe aceasta însă deocamdată n-o va tolera Mica Înțelegeră. Ori cum s'ar desfășura evenimentele, cei ce vor fi câștigați va fi cu siguranță Germania, care va căpăta multe noi satisfacții.

Zilele ce vin sunt grele de amenințări și guvernele poartă pe umerii lor răspunderi de moarte. Orice greșeli, orice acte pripite, orice manifestări de egoisme sau de excese de ambiții pot răsturna lumea.

Mai mult ca ori când, acum s'ar cere ca popoarele să fie conduse de către o voință unică, care să nu aibă a se ciocolăi ceas la ceas cu colegii de bancă, fie ea chiar ministerială, și care să reprezinte voința și năzuințele poporului lui.

În Jugo-Slavia zilnic se constată o influență crescândă engleză. Contra ei s'a încercat acum la Bled să reacționeze atât România cât și Cehoslovacia. Iar d. Titulescu în scurta lui vizită la Tg-Jiu a știut să facă presiunile necesare asupra guvernului pentru ca acesta să nu încerce din culise să-i saboteze activitatea. În vederea extinderii și aplicării programului d-sale se prevede în curând și o mare mișcare în diplomație.

În numărul viitor vom analiza rezultatele alegerilor din Polonia și influența ce ele ar putea avea asupra orientării politicei ei externe vilttoare.

Atmosfera este foarte apăsătoare și încercările ce se mai fac, nu mai au prea mulți sorți de izbândă.

Poate totuși, că în ultima clipă, să se ajungă la o conferință, fie la Stresa, fie în alt loc din Italia, unde să se facă astfel de concesii Italiei, încât ea să nu mai aibă nevoie decât de o manifestare militară de scurtă durată în Abisinia.

Franța, care a jucat un timp jocul Englez, își dă seama, că pericolul nu este numai în Africa, dar că și Germania ar putea și va ridica cu siguranță pretenții noi.

Pentru a căuta să neutralizeze un efort german susținut de prietenii ei, ea s'a străduit la Bled, la conferința Micii Antante, să convingă mai ales Jugo-Slavia, de necesitatea urgentă pentru ea să recunoască Sovietele și să se încheie un pact de neagresiune cu ea.

Vizita atât de scurtă a d-lui Titulescu în țară, nu a avut cu siguranță alt scop decât de a

C. CARAGEA

Frontul popular comunist

Vieața noastră politică și spirituală se pasionează de câteva zile, de ideea unui front popular. A căruia menire socială ar fi: „spărarea drepturilor cetățenești, până în beznă satelor, pentru ca cetățeanul cel mai umil să nu mai stea la discreția arbitrarului jandarmilor... Emanciparea ființei noastre apărută de forțele tuturor... Înfrățirea pozițiilor sociale, religiunile, pentru sfărămarea răului...”

Ideea acestui front popular românesc a fost svărlită la o întrunire publică, de-o căpetenie politicianistă. Din cauza formulării vagi, a miezului constitutiv a acestui front, atât dreapta cât și stânga, au tăbărit pe el, tălmăcind-l fiecare, potrivit ideologi ei sale. Stânga, cea dintâi, s'a grăbit să bată monedă, cerând prin aceste fronturi o sistemă de reorganizare a mișcării comuniste la noi, cât și o comodă ofensivă antifascistă. Iar dreapta s'a mulțumit să invectiveze și să se

ofărescă dinaintea pericolului roșu și a jalnicei tragedii a poporului român.

Adevărul a rămas, undeva, singur și uitat în miezul unor acte, cu mulți ani în urmă. Și cari sânt cauza întregii debandade și demagogii dela noi. Pentru că, atât dreapta cât și stânga sânt nesincere pe pozițiile, de unde revendică.

Dreapta românească este mai mult o beție de sentimentalisme, de naționalism rău înțeles, de lipsă de originalitate și de totală înstreinare dela o realitate istoric-psihologică românească. Cei care ne trebuie astăzi este religia unui constructivism dur și științific și care înseamnă: lupta economică și socială împotriva exploataților, desrobirea individului de tirania civilizației și a prejudecăților, educarea poporului prin cultură și exemplul faptelor și normalizarea vieții colective, în așa fel încât să existe un raport egalitar și suficient între muncă, sa-

larizare și consumație. În locul naționalismului retrograd, care nu-și mai are legitimitate nici istorică, nici geografică și nici umană, — dreapta ar trebui să propovăduiască un românism nobil, uman, creator de valori morale și integru împărțitor de dreptate. Românism, care înainte de toate, să însemne o aspră disciplină în organismul colectiv al acestei națiuni, — menit să organizeze și să extragă formula unei evadări în universalitate a neamului nostru.

Pentru asta omienirea trebuie împărțită în exploatați și exploatați. Iar revolta noastră s'o ferim de politicianizare, de un scop imediat practic, și s'o menținem sântinela permanentă a foamei de adevăr și a setei de dreptate. Nu există clase, nu există rase. Nu sânt decât oameni răi și oameni buni. Sântem toți, fii acestei țări, solidari în apărarea și prosperarea ei. Se cuvine, ca în schimb, toți cetățenii acestei țări să nu fie umiliți, oprimați sau exploatați în drepturile naturale ale muncii și vieții lor cinstite.

Cu atât mai mult, cu cât, aceste drepturi sânt garantate de legi, pentru a căror împământenire s'au iscat atâtea revoluții și-au murit nenumărați bolizi incandescenti.

Stânga românească trece astăzi prin'o criză de entuziasm și răeșinet în masă. Deși mai aproape de relele sociale, mai ca multe argumente științifice decât dreapta, — stânga dă impresia artificialului, creat anume imbiator, tocmai spre a ascunde o mare potlogărie. Stânga în lupta ei politică seamănă aceași vrajbă, menținând clasele și lupiând cu mișcările de extremă anarhică, împotriva oligarhiei prezente. Ori, ceace constituie marea crimă a acestei doctrine sociale, constă în aceea că din cauza materialului uman, conducător, când e vorba de înfăptuire se instalează o teroare nouă, mai grozavă, în locul celeilalte, mai vechi.

Ori rostul mișcărilor sociale nu este acesta. De-a cărpăci. Ci acela de-a reînvi și purifica, departe de orice scop personal, — numai subordonați interesului colectiv. Co-

munistă sau fascistă. România va continua să sufere, pentru că, după cum spunea și Panait Istrati: „Lezarea poate fi o elementă metodă de luptă, dar nu o metodă de guvernământ. Ea nu rezolvă niciun fel de criză economică. Teroarea este o boală și deci noi nu putem face apologia niciunei boli”.

Frontul popular, emis de d. Dem. Dobrescu și amplificat de intelectualii noștri, presovietici, și de presa „independent” comunistă, este un mijloc de propagandă, camuflată a partidului comunist din România. Încă din anul 1928, când s'a ținut la Craiova cel de-al patrulea congres comunist, între alte rezoluții, cari s'au luat, au fost și acestea: „Trebuie sprijinită organizarea unei aripe stângi în sânul partidului național-fărănesc, chiar peste capul conducătorilor lui. Partidul comunist trebuie să înlesnească în toate chipurile alcătuirea acestei aripe stângi a partidului, s'o facă să critice, cât mai aspru activitatea conducerei centrale, atât a conducătorilor de dreapta, cât și a celor de stânga”. Trebuie neapărat ca ini-

țiativa organizării stângii să o ia acele organizații locale ale fostului partid fărănesc, care sunt împotriva contopirii cu partidul național. Cu această stângă urmează a se încheia un front popular (unic) și trebuie cerut ca acest „front să fie organizat și să ființeze, neîntreput pentru lupta necesară trebuințelor zilnice ale țărănimii”.

Tată, deci, fata adevărată a acestui front popular de apărare antifascistă a muncitorimei și țărănimii dela noi. Aripa stângă a partidului național-fărănesc, al cărei exponent e d. Dem. Dobrescu, a încercat lovitura de teatru, credincioasă nu unor convingeri liber-revoluționare, ci SILITA de către conducerea partidului comunist din România. Tot astfel se explică și de ce au făcut declarații pentru acest front, prof. comunist P. Constantinescu-Iași, agentul sovietic Scarlat Callimachi și presa „proletarilor” de pe Săbindar.

Așa stând lucrurile, o orientare pe oceanul, încă prea agitat și tulbura, a vieții publice românești este plină de obstacole. Ameliorarea relei stări de care se bucură această țară, nu va sta nici în intenționalism, nici în șovinism. Ci în lupta disperată și intransigentă împotriva utopiilor politice, care au anchilozat și nimicite ceiace e mai bun în sufletul nostru.

ALEXANDRU TALEX

Cărți. Probleme. Idei

Despre S. S. R.

Societatea Scriitorilor Români. Nu e așa că nu vă spune nimic. Sau aproape nimic. Căci ce a făcut această societate, de când s-a înființat, pentru scriitorii români? Întru cât s'a îmbunătățit starea scriitorului român. Și asta pentru faptul că nu s'a lucrat nimic în acest sens. Chiar conducătorii cu bune intenții ai acestei societăți nu au putut realiza nimic, din cauza celor ce din umbră împuneau voia lor. Și această societate ca și celelalte asociații — de orice fel — a fost creată pentru a servi numai interesele câtorva. Pentru că nu se ține seamă de calitățile acelor care sunt primii în sânul ei. Se știe doar că unii scriitori de adevărat talent, n'au fost primiți dintru început ca membri, deși, în timp ce aceștia erau respinși, își făceau intrarea diferite multitudini. Criteriul de selecționare nu există la S. S. R. E suficient să ai două cărți tipărite pentru a putea răvni la titlul — consacrat oficial — de scriitor român. Credem că acesta nu-l un criteriu. După cum, la fel, credem că mulți dintre scriitorii noștri, membri ai S. S. R.-ului, nu ar merita să facă parte din societate.

Rostul acestei societăți a scriitorilor ar fi să intrinească pe toți intelectualii noștri, cari mănâna de intenții bune și fără nici o influență din afară, să lupte pentru un primat spiritual, al vieții românești. Și aceasta s'ar cere cu atât mai mult astăzi, când trăim sub totală zodie politică. Întră în datorile de onoare ale S. S. R.-ului, ridicarea nivelului vieții noastre publice.

În afară de aceasta, scriitorii n'au ce căuta în partide. Mai ales ei. Ce menire mai poate avea scriitorul și mai ales cum și-ar mai putea realiza el menirea lui, dacă se amestecă în cloaca politică. El trebuie să cunoască perfect realitățile, trebuie să-și trăiască viața din plin și în mijlocul lumii, fără însă, a se înfina. Aceasta e prima condiție care se pune scriitorului.

listă și ajungând deputat, nu poate face nimic din ceea ce a promis — fie prin programul partidului, fie la vre-o întrunire publică — cetățenilor cari l-au ales? Cum mai poate el fi un îndreptat moral? Il mai ascultă cineva? Desigur că nu.

Dar nu numai politica de partid strică scriitorului, ci și politica pe care o duce în sânul S. S. R.-ului. Exemple avem destule. Cele mai concludente sunt acordările premiilor.

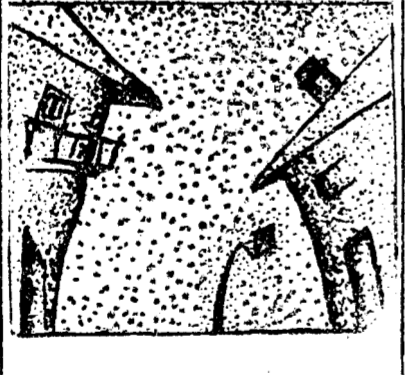
Nu știu cum se face, dar 75% din premiile acordate anual, revin unor scriitori cari nu le-ar merita. Nici o selecționare nu se face la aceste premii. E suficient să cunoști pe cineva din comisie ca să-ți asiguri un premiu. Și poate că nici așa. O influență din afară poate strica o întreagă listă alcătuită de premii. Ce ține și cu premiile astăzi ale S. S. R.-ului.

Ce să mai spunem de indemnizațiile pentru studii, cari s'au acordat multor nechemati. Sau de locurile de odihnă estivală împărțite după bunăvoia cine știe cui!

E o întreagă poveste și cu indemnizațiile pentru studii și cu locurile de odihnă, dar mai ales cu premiile. Cu aceste premii cari s'au decernat, dar cari nu s'au achitat încă. Fără să mai pomenim de fondurile acestei societăți a scriitorilor români, cari se cheltuiesc repede și fără prea multe justificări.

Era vorba de o casă a scriitorilor. Se cheltuse multă energie pentru laudele aduse conducătorilor societății, în vara aceasta. Acum nu se mai aude nimic. Nu s'a anunțat nici un proiect. Niciari nu scrie cum, unde și când se va începe realizarea acestei case a scriitorilor. Să fi fost numai o poveste? Tot ce se poate.

Dar nu trebuie să ne revoltăm, dacă fondurile se cheltuiesc cam inutil. Scriitorii nu știu mântui bani. Ei sunt scriitori, nu financieri. Oare?...
PAUL BARBULESCU

Prevestiri pentru o eră nouă

Mărturisesc dela început că am stat mult la îndoială, înainte de a da curs rândurilor de față, — îndoială cauzată de teama de a nu fi rău înțeleasă în cele ce voi expune.

Și la această înțelegere, cititorul nu poate ajunge decât transpunându-se în alt fel de a judeca lucrurile. Anume, situându-se pe un alt plan de interpretare, lucruri cu atât mai grele cu cât felurile de cercetări actuale sânt închise în anumite forme ce par a fi fixe la prima vedere și care-ți tărăzesc nepermițându-i o schimbare bruscă în felul de a interpreta anumite realități.

Rândurile ce urmează au fost provocate și de seria de evenimente așa zise supranaturale ce s'au înmulțit dela o vreme la noi. Dacă ar fi fost numai un caz izolat poate că nedermerrea și necredința oamenilor l'ar fi îngropat în napăsură și bărfeli.

Dar la primul, cel dela Maglav, vin, zi de zi, să se adauge altele, care dau din ce în ce mult de gândit. În județul Buzău chipul blând al Maicii Domnului apare pe spita la care cioplea un rotar. În Mehedinți un om simplu și cu frica lui Dumnezeu, are viziuni ce impresionează pe ascultători dar fiind seriozitatea lui. În Prahova, în comuna Parepa, o fată spune că a vorbit cu Dumnezeu, fapt care atrage mii de credincioși. În ziarul „Naționalul Nou” din 7 Septembrie a. c. citesc: „O cruce făcătoare de minuni la Dervent (Durostor). Numeroși ologi și orbi vîndăcați la atingerea crucii”. La Sodomeni-Pascani, băștanul But vorbește și el cu Dumnezeu.

Oare aceste evenimente întâmplătoare în timp de așa de scurt la noi, s'au dea de gândit? Lumea caută nedumerire o lămurire, zicându-și anumiți indivizi o colportare în fel și chip, dar o explicație care să mulțumească nu poate da nimeni, ceiașă s'a scris până acum fiind simple speculații irrazionale.

Încerc acum, servindu-mă indirect de anumite argumente, să expun anumite fapte ce ar servi poate la risipirea nedumeririi multora. Precizez că este numai o încercare de a prezenta în anumite fel aceste evenimente, încercare ce nu obligă pe nimeni să tragă concluzii imediate.

Pentru o mai bună înțelegere, îmi permit să fac în prealabil un mic ocol înainte de a ajunge la ideea inițială.

Cercetările Absolutului și ale fenomenelor așa zise supranaturale aveau în vechime mare trecere și se bucurau de succes nebănuite încă de cei actuali, dar care cu cât erau mai mari cu atât erau mai secrete. Știința sacrală a vechilor egipteni a rămas acoperită cu un văl de nepătruns, care cu toate eforturile cercetătorilor moderni, nu se lasă dat la o parte. Celelalte religii și mistere dela cele asiatice și trecând prin Grecia antică și mai încoace prin eoul mediu, epocă plină de vrăjtori, magicieni, alchimisti și până în ziua de azi, când anumite școli de occultism sau secte așa zise religioase își revendică drept-

ul de a cunoaște și desvălui Adevărul, sânt o dovadă că în circulație au avut și au încă, dar și cât de ascunse se țin aceste Științe Sacre.

Omul, din toate timpurile și locurile a avut firea înclinată spre misticism, spre miracoloz. Și dacă azi se crede de unii că această înclinare a lui a slăbit este numai o aparență, o stare provocată de groazele frământării prin care trece omenirea. Dar este de ajuns o scântee din acest miracoloz, pentru ca imediat să apară în mulțime și să dea curs acelei dorinți ardente de divinitate de altceva mai frumos și mai enigmatic decât lucrurile inconjurate, iar dovada cea mai bună pentru întărirea spuselor mele este reacțiunea și atitudinea masei celor credincioși în fața evenimentelor supranaturale întâmplătoare la noi.

Cu cercetarea acestor fenomene se ocupă multe cercuri din străinătate. La noi lucrurile stau cu totul altfel. Și aici fac iarăși o mică paranteză. România fiind înglobată în sfera culturală o biserică ortodoxă, iar limba oficială fiind cea slavonă, multă vreme viața culturală românească a fost închisă în forme învechite, care nu i-au dat ooc să se manifesteze. După însemnatele evenimente istorice și odată cu introducerea alfabetului latin, Româna trezită brusc la o nouă realitate intelectuală a fost teatrul unor fenomene unice. Și mai înainte, dar astăzi mai ales se observă un fapt foarte semnificativ, ce desleagă multe întrebări. Anume, pătura așa zisă cultă a apucat lacom tot ce i-a căzut în mână în acest domeniu, dar intelectul și sufletul lor netind pregătit print-o evoluție naturală altfel nu a reușit. Excepție făcând câteva personalități marcante ale vieții spirituale românești, cealaltă neputând să fermenteze și să pătrundă acest material au dat naștere unor pseudo-culturi, anși false intelectualități, ce caracterizează mai toate domeniile vieții românești de azi aducând după ea toate relele și însușesele căpota multă nu le găsim explicații.

S'au acumulat resturi din cultura străină și s'au propus ca inovații, s'au luat rezumat ale experiențelor spirituale din afară și s'a căutat transpunerea lor peste realitățile românești, uitând că elemente cu totul opuse acestor realități nu puteau da decât ceva hibrid.

De aici toată ceața de așa zise intelectuali, inovatori, creatori, când în fond s'au îmbătut cu mirajul unor succese exotice, transpunându-le inconștient în ei și confundându-le cu ceva personal. De aici acest hibridism cultural ce caracterizează viața intelectuală dela noi.

Revenind acum a preocupările de ordin tehnic-spiritual prin care se poate ajunge la cunoașterea și explicarea fenomenelor ce constituiesc subiectul articolului de față se constată acelaș sistem ba încă și mai grav.

Dela cărturăreasa de cartier ce-și pune ca firmă trei cărți în geam până la tratatele de magne-

tism, hipnotism, spiritism, cu circulație în public spiritul de batucărie, de naivitate, de șarlatanie, circulație în toată via. Circulație condiționată de însuși felul cum se prezintă la noi cercetările în acest domeniu.

De aici neaprecierea și nepuțința de a studia anumite fenomene supranaturale prin astfel de mijloace, ce însuși prin felul cum se prezintă îndepărtează pe cercetătorul serios împiedicându-l să uzeze de ele. Încercări timide de a prezenta sub anumite forme astfel de lucruri se fac, dar fără mari șanse de succes, datorită tocmai ineditului lor și imposibilității de acomodare a cititorului român.

Citez acum câteva pasagi dintr-o revistă ce apare la Craiova și care ajută întrucâtva la un fel de a interpreta minunile despre care am vorbit.

Revista se numește „Biblioteca Metapsihică”, are o circulație restrânsă în public și este condusă de d-l magistrat Mihail Drăgănescu ce se ocupă de mult timp cu asemenea cercetări. Impresional de cazul dela Maglav, d-sa s'a dus la fața locului și în No. 1 din anul III al revistei a arătat anumite concluzii. Citex: „În pădure ciobanul mi-a desemnat, cu propria lui mână, cu creionul pe o hârtie ce i-am întins, un patral, steaua care l-a fost întinsă și n'a putut s'o apuce. Iar neștiind să scrie, mi-a spus să scriu eu în cele patru colțuri: cărbune, foc, ploaie, vânt. așa cum îi spusese „moșul” și mi-a mai desemnat și crucea așa cum i s'a arătat.

„Acest pătrat, este desigur, simbolul celor patru elemente ale naturii, create de Lumină, simbolizată prin cereul cu un punct în interior, la mijloc având un apendice începând dela partea de jos a cercului, spre loc, — adică elementele cosmice, pe care le-a arătat toată filosofia antică, ca cea egipteană a zeului Toth, cea greacă a școlii inițiatice a școlii lui Pitagora etc.

„Oare putea ciobanul să aibă cunoștința unor asemenea noțiuni asupra simbolismului inițiatice.

„În Astrologia esoterică, cei vechi dau o importanță împărtășire semnelor Zodiacului, celor 12 constelațiuni, în patru serii și se referau la vechile diviziuni ale celor patru elemente: Pământul, Apa, Focul și Aerul, cu diferite interpretări simbolice în planurile naturii, fiecare element constituind o gamă de manifestare, după planul corespunzător. Anticii învățau că cereul avea o acțiune dominantă asupra forțelor fizice, asupra ființelor vii și asupra stărilor materiei pe pământ.

„Să ne închipuim, că cele 12 zodiacari, sau semne, zise și constelațiuni, așezate în sir pe imensul cer, constituiesc un enorm ceasornic al naturii, pe care-l vedem pe marele firmament. Soarele fiind acul marelui ceasornic, parcurge fiecare oră imensă în 2.000 de ani, dela o constelație la alta, sau dela un semn la altul al

Cântă lăutare...

Cântă lăutare, cântă...
Știi tu ce e dorul?
Jeale-amară mă frământă
Mire departe pușorul!

Singur, măi, în lumea asta
N'are nici un haz;
Iac'ășa este năpasta!
Cântă-mi de necaz.

Dragostea ce-o port în mine,
E blestem, fărțate!
De nu cânti, fac doi din tine,
Intru în păcate...

Zi-mi pe coarda groasă-ăcuș
Să-mi aline plânsul.
Pân' s'o rupe cel arcuș;
Nu te prindă răsul,

Că s' în stare să mă bat
C'o 'ntreagă cetate.
la mai zi pe celălalt...
Vezi? Așa, măi frate...

Vino-aicea lângă min,
Și stai înșăit,
Și spune-mi: Cu tine
Ești tu mulțumit?

Bea și tu! Că cine știe
Dacă Dumnezeu
Nu ț'a hărăzit și tie
Chinul cel mai greu!

Bea măi frate... frate dragă
Nu cred că-l plăcut
Să tot cânti o viață 'ntreagă
Dar de ce-al tăcut?

Nu te-i supăra pe mine
De te rog ceva?
Dar te las să cânti mai bine
Ce-ți vrea inima...

Cântă lăutare, cântă,
Că tu știi ce-l dorul
Jeale-amară mă frământă
Și-i departe pușorul!
CONSTANTIN BARCAROIU

Marginale

D. GH. TASLAUANU-Aghiuș, a tipărit de curând un volum de INȚEPĂTURI, prin cari vrea să-și justifice preocupările intelectuale. Mărturisim, cu regret sincer, că încercarea a ratat, dându-ne la iveală o monstruoasă stilistică, fără haz, și plină de poante periferice. Pentru hazul (?) cititorilor, extragem o „perla”, din ciclul „reflecții (sic) isovrite din adevărurile sociale”...

AMINTIREA
„M'aplec în dese rânduri,
Peste floarea ei din grădini;
Mireasma-i amărușă...
„O simt și parca nu e!”
Sau alta, de nuanță „reflectiv-epigramatică”:

FEMEEA
Femeea e un ce sublim
Care, înțec, înțec te-ășterne,
În sublimul jîntirim.
Dintre... perne!
Lipsa de obraz... literar a d-lui Aghiuș, este evidentă!

FAMILIA, revistă orădeană de cultură, a apărut pe Iulie-August. Semnalăm cu precădere articolul d-lui Mircea Eliade despre Tehnica și educația culturii spiritului. Care este o analiză justă a cauzelor anarhiei intelectuale dela noi, concluzionând ideea unui „manual”, tehnic-constructiv, prin care să învățăm cum se fac lecturile și valoarea lor. Ideea d-lui M. Eliade este binevenită, mai ales pentru o țară ca a noastră, unde se citește fără nici o disciplină științifică.

Din restul numărului amintim POESILE d-lui Aron Cotruș, care este un reprezentativ al revoltei și al imaginei rare, dure și sugestive. Cât și semnalizarea d-lui M. G. Samarineanu: Intre maghiari și români — ocazie fericită de adăncire și soluționare a fenomenului curentului de apropiere...

ȘTEFAN ALEXIU: Banul de aur, poezii pentru copii și Fals mandat de aducere, schițe, amintiri, însemnări — sânt două cărți utile, apărute la Plocești.
D. Ștefan Alexiu, cunoscut și din coloanele Cruciiadei, se prezintă ca un autentic stăpânitor

al verbului și inspirației. Circula în cărțile sale o curăție sufletăscă, până la incandescență, și un filon de lirism tragic, sobru, reținut, atingând, uneori, culmea opusii în humor.

Cărțile sale reconstituiesc eod din peisajul sufletesc al provinciei, pe care o sensibilizează în accente de o echilibrată confesiune.

Presa basarabeană se cîmtește și câștigă prin apariția săptămânalului BASARABIA, de sub direcția d-lui Nicolae Rotaru. Este o tribună de revendicări și propagandă românească, plină de avânt, de intelectualitate și îndrumare utilă. O recomandăm cititorilor.

SANATATEA, revistă de popularizare a medicinei, a apărut pe Septembrie, cu semnătură dd.: I. St. Furtună, g-ral I. Popiu, dr. Manicai, dr. Irimescu, Const. Barcaroiu, ș. a.

D. dr. Sigmand-Sigma, directorul ei, merită toată lauda și încurajarea pentru cei 35 de ani, jertfiți în crearea și menținerea unei preze medicale, la îndemna omului, de toate categoriile.

Nu recenzăm decât cărțile și revistele, primite la redacție.

D-l Petre Bellu, autorul romanului de răsănor succes, „A-părarea are cuvântul, și-a transpus lucrarea pentru teatru, datorită îndemnulului d-lui Gh. Lascu.

Piesa este gata și s'a pus în repetiție, urmând a fi jucată într-un turneu care va începe pe la sfârșitul lunii viitoare.

CRONICA LITERARA A murit Henri Barbusse...

Undeva la răsărit, moartea e cuprins în brațele ei reci, răsuflarea unui om, care niciodată n'a avut răgaz să-și păsuiască în suflul spaima sfârșitului. Desprinsă de mâna fatalității, perdeaua pleoapelor, îngreunată de veghe continuă, a căzut... Acum acoperire, pentru tocdeaua, proiectulul fosforic din ochii lui Barbusse... Mănate dinspre nepătruns, forțe de dincolo de zări au venit, obicinuit și egal, să întindă curtea dintre sprâncenele care încrucișau fermitatea privirii unui luptător, durat din convingeri, călit din expresie...

Henri Barbusse a murit... S'a tras un stor de neguri între el, și tovarășii care îi binecuvântau viața.
De artă dată, a lăsat să fie confundat în soma neîntrerupt, omul care, trăind, a odihnit numai pe dinamica eforturilor, devenite prezente normală a sufletului... Căci acolo, pe patul spitalului din Kremlin, nu s'a întâmplat tragedia celui care moare. Îndelung repetat, acolo s'a sbatut refuzul de vechi stăpânitor, prin care,

la capătul drumului, se împotriva firii, o energie mereu galopantă...
...Deacum, neastâmpărul spiritului lui Barbusse s'a aliniat, cuminte și oarecare, șirurilor neștiute, între care așează ordine, rostitorul de viață.
Să-i fie pomenită amintirea.

Moartea scriitorului Henri Barbusse răpește stânga un mare pedestraș, literaturii franceze o pană fecundă dar lipsită de creație, — iar momentului artistic contemporan, nu-i răpește nimic. Așa este, Barbusse a fost un incomparabil agent.

Dar atât. Desbrăcat de manta militantului, te vezi silit să depui semnificația întregii lui activități. Războiul, evenimentul care a generat majoritatea cărților lui Barbusse, a asasinat, mai înainte, eventualul poet, ce era să se nască odată, în începuturi. („LES PLEUREUSES”).

Marca bălăie, nu a fost pentru Barbusse un aliment de creație, așa cum s'a scris.
Barbusse n'a creat nimic, nici-

odată. Povestitor mediocru, romanele lui s'au putut vinde și accepta, numai pentru că au găsit a probarea unor mulțimi, ca și Barbusse impresionate de măcelul inutil de pe front, cași acesta însuși, pregătite într-un anumit sens ideologic.

Recitii „Le feu” romanul despre care s'a făcut atâta caz, și care autorului i-a adus, alături de premiul Goncourt, un renume mondial. Această carte, așa cum e scrisă, nu transmite nicio emoție. Nu cred că se află un singur cititor pe care să-l fi impresionat grozăviile atestate în „Focul” în măsura în care se arată copleșit de ele, autorul însuși. Compasul care măsoară acea „creativitate” a scriitorului, aici se face.

În cărțile lui Barbusse este cu desăvârșire absentă obiectivitatea situațiilor. Autorul vrea cu orice preț să ne dovedească gravitatea răului social. Rândurile lui sunt șrapnele oarbe, rezele, firii control, în contra formulelor normale, etizate constituite. Barbusse nu doar că nu lipsește, fiecăr pagină, de concluzii, dar nu scrie decât în vederea manifestării pe care l poartă, neîncetat, în cuget. Ce credit beletristic se mai poate face unei cărți pe care o simți, în tot momentul, manevrată

de intențiunea finală a poezitorului? Iată, în „Le feu”, de pildă, nu veți găsi niciun paragraf în care să nu fiarbă revolta în contra claselor burgheze, care (numai ele...) au chihlit frontul, pentru a culege untul de pe spinarea, înfrântă de nenorociri, a soldaților. La fiecare pas, sunt ocazionate dialoguri și reflecții în bineînțelese, străbătute de acelaș fir:

„Se va vedea înșfârșit că dacă fiecare națiune jertfește idolului carnea trageată a 1.500 de tineri pe zi, o fac epentru plăcere câtorva conducători” etc... „că popoare întregi merg la abator, rânduite în turme zise armate, pentru chestiuni de persoane și chestiuni de tarabă” etc... (pg. 245, „Le feu”).

Dealtfel, finalul „Focului” este un manifest în toată regula: „...Mă sunt de portea lor proști, cari caută să te excite și să te doarmă” etc... „sunt avocații, z-comoniștii, istoricii” etc., celelalte categorii ale regimului capitalist:

„Sunt dușmanii voștri oriunde ar fi născuți, și în orice fel se pronunță numele lor, și în orice limbă ar miști. Priiții-i în cer și pe pământ, Priiții-i pretutindeni, Recunoașteți-i odată și jineți-i minte pentru todeauna...” („Le feu” pg. 247).

Să fim înțeleși. Nu ne interesează și deci nu discutăm aci justetea sau minciuna acestor opinii. Pentru că, pur și simplu, nu acceptăm în artă, decât „opinii-unile” care se referă exclusiv la muncirea spiritualului în sine, iar nicidecum răstrângerea, pozitivă și temporară în rezultate, pe care o pot avea unele convingeri, în viața publică. Pasajii asemănătoare celor reproduși de noi mai sus, se pot urmări și recunoaște, în toate romanele lui Barbusse. (cf. în special, „Clarté”, „L'enfer”, „Les enchainements”). Cea-ce face evident căt de mult a fost aservit acest scriitor intențiilor lui ideologice, și căt de puțin a fost un iluminat al gândului pur... Incapabil de analiză, Barbusse isbucnește fără să adăncească. Strigățul din „Le feu” nu este emanția perturbației psihologice pe care a adus-o frontul în conștiință.

„Focul” nu are nimic aface cu

revoluția pe care a produs-o în cugetul omului din tranșee, patru ani de animalitate. Nici nu amintește în vreun fel catastrofa care a atins cu adevărat culmea, deabia după ce s'a tras ultimul glonț pe câmpul de inciterare, adică atunci, când, cu ocazia întoarcerii, structurile frontului au fost puse să recunoască și să refacă stilul unei vieți a cărei memorie o uitaseră de mult, înnebunit în grote și pe cheoane...

Memoria pierdută a vieții anterioare...
Barbusse descrie frontul, în scenete străvezii luate, în care interlocutorii își declamă reciproc și teatral suferința și unde, solemn, se pozează, cu sonorități bine afirmate, acciași tematic, pe care o simți că isvorăște direct din voinea autorului, și pe care acesta nu pregetă să o imprumute tuturor personajilor din „câmpul de luptă”, oridecâteori este nevoie...
Faptul frontului nu este inovativ, pentru că graiul lui Barbusse, cum am mai spus, nu are forța epică, nici intuiția firească a compoziției. În schimb însemnările acelea „doveditoare” de atâtea mizerii, sunt puse, demonstrativ și probant, în antiteză cu huzu-

reaia celor ce s'au dosit din fața primejdiei, după ce au deslănțuit-o.

Acest jurnal, cum dealfel ține să ne încredințeze autorul, poate fi adevărat. Un lucru este însă neîndoios: așa cum l-a împărțit Barbusse în romanele sale, subțiază până la supere impresiunea artistică. Iar cele câteva adevăruri, culese din realitatea crâncenă a frontului, pe care, de multoieri, deformându-le, Barbusse le-a strigat, numai pentru a-și lemea, brutal, concluziile, — nu au comun nimic cu literatura.

Gândisem să scriu despre existența genului, despre naivitatea stilului și despre lipsa de substanță organică proprie, din cărțile lui Barbusse. Imi stau în față fișeele pe care am extras, cu grije de adevăr, multe, foarte multe rânduri, menite să-mi dea dreptate...
Renunț. Acum, după ce am întârziat între gândurile acestui scriitor, am o senzație de inutil a lucrului meu. Pentru că lui HENRI BARBUSSE i-a fost suficientă oienolența credinții lui...

MIRCEA MATEESCU

